

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавнче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Canada.

ІНВЕСТИГАЦІЯ ВУГЛЕВОГО СКАНДАЛУ

І в Західній Канаді є свої скандали, що бензешать зараз деякі навіть дуже видатних горожан, великих канадських патріотів. Не нафтині вони, бо тут нафти немає, а вуглені.

Є у Вінніпегу так звані Токсидо-баракки, звичайно, для війська вони потрібні. Ці баракки треба було зимою ogrівати, а для того потрібно було вугля. Отже доставчувала туди того вугля компанія, що зветься Кенедієн Кол Сейлс Ко., після контракту зробленого з департаментом міліції. Доставчувала вона той вуголь ще з червня 1920 р. один рік, другий, третій, четвертий, воював тепло було від вугля, компанії від зисків, а ще декому від хабарів та злихків.

Весь "бізнес" йшов прекрасно, поки до нього не вмшалася прегована бізнесменська задрість. Позавидували ото конкуренти згаданий вище компанії доброго поводження в "бізнесі" і стали нашіптувати, що вона неправильно і не зовсім чесно дістала контракт на доставку вугля до вінніпегських баракків і що з самою тою доставкою вугля не все гаразд. А що ці конкуренти люде в "бізнесі" гямуці і на всяких правильностях і неправильностях дуже добре розуміються, то їх напештам дано по слуху і доміняляше правительство назначило вінніпегського адвоката Д. Кемпбела своїм комісіонером для розслідування цілої справи.

Адвокат Кемпбел ліберал, а замінаки в вуглений скандал особі здебільша консервати, отже інвестигація почалася зовсім серйозно, бо ту-ж трапилася, отже нагода звести політичні порахунки попри чисто бізнесові. Як-би не ці політичні порахунки то й інвестигація звичайно не робил-б, бо один і другий буржуазні табори не святи, в одних і других скандали на порядку дня, то нема що собі очей ними випікати.

Як переведено цю інвестигацію, то в предвожнім рапорті Кемпбела вичислено чимало чесних злдіостей, тоб-то таких, що їх поповняти чести, поряди, високопатріотичні і вельми шановані поважні громадяне, суспільні діячі. Рапорт виявляє, що десятки тисяч доларів заплачено від 1920 до 1924 р.р. й за такий вуголь, якого ніхто до баракків не привозив і ніхто не бачив; тисячі доларів заплачено компанію поверх діленої належності за доставчаний вуголь через те, що платено за дорожчі роду вугля, а компанія доставчувала зовсім інші — дешевші; спор суму заплачено компанії за вуголь, який зазбрав хтось інший, а не баракки і т. д. Разом заплачено державних грошей ето тисяч шістьсот вісім доларів і двадцять центів за ніщо. Так каже Кемпбелів рапорт.

В рапорті теж подається назиска людей, що відвічальні за цей поганій "бізнес". Між ними найголовнішою фігурою являється Mr. De Sieres, менеджер Кенедієн Кол Сейлс Ко., П книговодник Е. Пуліл і менеджер департаменту продажі Дж. Б. Алдос, що виконували накази De Sieres-а, а дальше військові офіцери десятого військового дистрикту майор-генерал Т. Д. Кечен, М. В. Торієр, лейкмістер, А. Дж. Гінг'л, контролер і ще кількох інших.

На цей рапорт покісно відозвався тільки Mr. De Sieres, котрий в негідний спосіб вилаявся і назвав всю інвестигацію загвором державного прокуратора МекМорей за його "богонками" (обидливе, низьке слово, яким американські та англійські "високо-культурні" шовіністи типу De Sieres-а називають чужинців) з північного Вінніпегу і лібералами проти консерватів". De Sieres заявляє, що цілий рапорт Кемпбела, це собі жарт, а якого він сміється, а сам він, як це подано в цьому-ж рапорті, аніцих чих заховав всі рахунки, реєстри, чеки і всі сліди, що відносяться до доставки його компанії вугля до баракків. Всі інші обвинувачені в рапорті Кемпбела мовчать.

Ми не маємо причини сумніватися в правдивість того, що подає рапорт Кемпбела, але не маємо причини не вірити, що, як каже De Sieres, ця інвестигація в кінці кінців айде на жарт. Чимало подібних "чесних злдіостей" викривалося і викривається, але здебільша кінчилися вони на самій інвестигації. Є при владі консервати, то викривають вчинки лібералів і кричать, повернуті до владі ліберали — викривають "сваві діла" консерватів і теж кричать. Все для політичних порахунків і для обману довірливих громадян, що мають право голосу.

Та прийде час, що робітники і фармери Канади, взявши владу в свої руки, заглянуть до цих всяких рапортів і таки не на шутки зроблять з них ужиток та потягнуть до відвічальності всіх винуватців.

І ГЕНЕРАЛИ БІЛЬШОВИЧАТЬСЯ.

Китайські генерали до того довоювалися, що почали більшовичитися. Довоювалися до більшовизму, це й не до якого небудь, але до мілітаристичного. Хоч воно більше має в собі комічного, чим серйозного, але фактом є, що Китай котяться до більшовизму і то чих хочуть того його генерали, чих не хочуть.

Обсіджений довкола предвтавами європейських капіталістичних держав і Японії, Китай нішого виходу не має. Тому в донесенню буржуазних газет є частина правди про те, що генерали, які захопили Пекін, нагнавши з него диктатора генерала Ву-Пей-Фу, почали заводити там напів радянські порядки.

Кажуть, що навіть відомі прихильники радянської форми правління др. Сун Ят Сен вихав з Кантоу (Полудневий Китай) до Пекину, де тепер диктатором є його спільник генерал Фенг.

Більшовизм цих китайських генералів з Сун Ят Сеном виключно буде нічим іншим, як так би сказати, національним більшовизмом, більшовизмом боротьби за незалежність Китаю від європейського та американського капіталу. А що сам Китай, заєвнений внутрішніми горожанськими війнами, не буде в силі боротися проти наступу на него злучених сил європейсько-американського капіталу, то й примушений буде шукати собі союзника в Радянським Союзі.

А тут то вже не далеко й до дісного більшовизму, який, розуміється, в кінці кінців айде не на користь і самим китай-

ським генералам. За те айде на користь китайським працюючим масам. І якщо інші китайські генерали напів більшовичаються, то тільки під натиском працюючих китайських мас з одного боку і під натиском англійських, американських і японських гармат з другого.

СВІТОВА ПРОДУКЦІЯ ТА ТОРГОВЕЛЬНІ ДОГОВОРИ.

(Кореспонденція до "У.Р.В." з Європи.)

В 1925 р. Німеччина відзискає свою торговельну свободу, яку їй відібрали альянти в Версальському договорі, а тим самим альянти втрадять ці користи, які вони вимусили на побіджених Німеччині. Тим то й зараз альянти та другі держави розпочали переговори з Німеччиною у справі заключення торговельних договорів.

Найважливішими торговельними договорами являються для Німеччини договори з Англією і Францією, бо це найсильніші європейські конкуренти Німеччині. У цих переговорах виявляються різко два принципи, а саме принцип загального та обмеженого привілею та принцип обмеженого привілею. Оці принципи дають, як відомо, ліпші умови в торговельних відносинах. Принцип обмеженого привілею, який находимо головню в романських краях, зараз найбільш введени. Принцип обмеженого, загального привілею є основою свобідної торгівлі й його находимо головню в англо-саксонських краях. Його теж зацля цього звать англо-саксонським привілеєм.

Світова продукція індустрії збільшилася у порівнянні з передвоєним часом наполовину, хотий попнт зацля зубожіння Європи, яке спричинила війна, значно зменшилася. Край, що перед війною не мали досвід і вишколення їхнього робітництва; вони утруднюють збут їхніх продуктів, недопускають їхньої конкуренції. Вони стараються самі заспокоювати потреби своєї внутрішньої ринку. На світовому ринку вони не в силі виступати в ролі конкурентів. Для цього вони завели охоронні мита, заціб, що на ніщо не здається серед теперішніх змінених відносин. Так вони не пускають товарів старих, дешевших продуктів. Через це старі промислові краї втратили велику частину своїх ринків. Нових ринків не могли вони знайти. Тим то зменшено продукцію, робітники втратили роботу, а другі робітники мусять працювати за зменшену заробітну плату. У кругах індустрії шукають шляху, щоб дати роботу зайвим робітникам, які обтяжують публічні каси, та загрожують внутрішньому порядку.

Один паризький часопис подає в статті "Таємниця Поруррж" сензаційні відомости про ролу німецьких промисловців та банкира Кастліюні, що австрійські суди ведуть зараз проти него слідство за обман.

"Ми переконалися, що війни, це поганий інтерес, бо вони не оплачуються ні побіджувачі, ні побідженому. Але від кожної регулі є й винятки. Одна війна принаймі була для одної сторони" знаменитим інтересом, а це була рурська війна. Так названо в Німеччині пасивний опір, цей винахід дра Куно, який він перевів при помочі соціальних демократів. Промисловці Вестфалі й Ренцини зискали на рурській війні 9 мільярдів золотих марок. Це поважна сума, якої нам треба для відбудови наших знищених територій. Цю суму заплатив німецький уряд під титулом відшкодувань".

Стінее в імені всіх своїх товаришів уживав засобів, що майже ніякої величини. Він викликав навіть позір, мовби-то він хотів порозумітися з Французами. Він післав навіть до Медіолану одного зі своїх приятелів і співробітників, а саме великого італійського банкира, якого було доручено позискати поміч Муссоліні для переведення порозуміння з Францією. Ця вістка страшно перелаяла дра-Куно, що бо-ч за свої окуляри дальше не бачить. Хмари диму Рурцини представляли йому як привид сепаратизму. Він уважав за конечне втихомирити проми словців за всяку ціну, хоча-б навіть за ціну остаточної руїни країни. Він створив, отже, фонд рурської помочі, що через декілька місяців зібрав 9 мільярдів, про які тут власне була мова. Оці мільярди треба було звідкись роздобути, й зацля цього Куно друкував банкноти аж до нескінченности.

Послушним представником, що його Стінее вислав до Італії, був банкир Кастліюні, що сам незадовго збажкротував.

У Німеччині від Лондонського пакту все орієнтується на Америку і на її долари. Німецька буржуазія і її преса радіє, бо ці долари не вона заплаатила, а трудові маси. Ці долари, що врятують німецьку буржуазію — збільшують уже тепер злидні німецького робітника. Зі щоденника американського генерала Аллена, командіра окупаційних військ у Німеччині, довідуємося, як сиділа Америка заінтересована в Німеччині, на чолі котрої стоїть сильний буржуазний уряд. По думці генерала Аллена, Німеччина "зала своїх організаційних спосібностей і своєю сильною змислу для порядку", може бути "найбільш спосібною державою", щоби зашахувати Росію". Він мріє вже і про наступ на С.Р.С.Р. Представник нації, так вихваленої німецькими демократами й папифістами, готов за це діло признати Німеччині рурські території. Міжнародний капітал хоче, отже, послугуватися Німеччиною для "святої війни великого капіталу". Німеччина має проливати в Європі своє кров за баріши Моргана. Для того так соціальні демократи розбавалися за прийняттям лондонського пакту

диріжно, та хочуть удешевити продукцію... зменшенням й так вже низької заробітної плати. Революційний пролетаріат знає, що кошти цих договорів він заплаатиць, бо всі капіталісти з певністю порозуміються, коли діло айде о експлуатацію пролетаріату.

Один паризький часопис подає в статті "Таємниця Поруррж" сензаційні відомости про ролу німецьких промисловців та банкира Кастліюні, що австрійські суди ведуть зараз проти него слідство за обман.

"Ми переконалися, що війни, це поганий інтерес, бо вони не оплачуються ні побіджувачі, ні побідженому. Але від кожної регулі є й винятки. Одна війна принаймі була для одної сторони" знаменитим інтересом, а це була рурська війна. Так названо в Німеччині пасивний опір, цей винахід дра Куно, який він перевів при помочі соціальних демократів. Промисловці Вестфалі й Ренцини зискали на рурській війні 9 мільярдів золотих марок. Це поважна сума, якої нам треба для відбудови наших знищених територій. Цю суму заплатив німецький уряд під титулом відшкодувань".

Стінее в імені всіх своїх товаришів уживав засобів, що майже ніякої величини. Він викликав навіть позір, мовби-то він хотів порозумітися з Французами. Він післав навіть до Медіолану одного зі своїх приятелів і співробітників, а саме великого італійського банкира, якого було доручено позискати поміч Муссоліні для переведення порозуміння з Францією. Ця вістка страшно перелаяла дра-Куно, що бо-ч за свої окуляри дальше не бачить. Хмари диму Рурцини представляли йому як привид сепаратизму. Він уважав за конечне втихомирити проми словців за всяку ціну, хоча-б навіть за ціну остаточної руїни країни. Він створив, отже, фонд рурської помочі, що через декілька місяців зібрав 9 мільярдів, про які тут власне була мова. Оці мільярди треба було звідкись роздобути, й зацля цього Куно друкував банкноти аж до нескінченности.

Послушним представником, що його Стінее вислав до Італії, був банкир Кастліюні, що сам незадовго збажкротував.

У Німеччині від Лондонського пакту все орієнтується на Америку і на її долари. Німецька буржуазія і її преса радіє, бо ці долари не вона заплаатила, а трудові маси. Ці долари, що врятують німецьку буржуазію — збільшують уже тепер злидні німецького робітника. Зі щоденника американського генерала Аллена, командіра окупаційних військ у Німеччині, довідуємося, як сиділа Америка заінтересована в Німеччині, на чолі котрої стоїть сильний буржуазний уряд. По думці генерала Аллена, Німеччина "зала своїх організаційних спосібностей і своєю сильною змислу для порядку", може бути "найбільш спосібною державою", щоби зашахувати Росію". Він мріє вже і про наступ на С.Р.С.Р. Представник нації, так вихваленої німецькими демократами й папифістами, готов за це діло признати Німеччині рурські території. Міжнародний капітал хоче, отже, послугуватися Німеччиною для "святої війни великого капіталу". Німеччина має проливати в Європі своє кров за баріши Моргана. Для того так соціальні демократи розбавалися за прийняттям лондонського пакту

диріжно, та хочуть удешевити продукцію... зменшенням й так вже низької заробітної плати. Революційний пролетаріат знає, що кошти цих договорів він заплаатиць, бо всі капіталісти з певністю порозуміються, коли діло айде о експлуатацію пролетаріату.

Один паризький часопис подає в статті "Таємниця Поруррж" сензаційні відомости про ролу німецьких промисловців та банкира Кастліюні, що австрійські суди ведуть зараз проти него слідство за обман.

3 міжнародного робітничого руху

ВІДЗВА ДО ПРОЛЕТАРІАТУ НІМЕЧЧИНИ.

Поширений пленум Центрального Комітету німецької комуністичної партії ухвалив без дискусії відозву до партії та до революційного пролетаріату Німеччини.

Відозва малою стан Німеччини в осени минулого року, коли Німеччина перебувала напередодні соціальної революції та коли сотки тисяч службовців та дрібної буржуазії сподіялися, що комуністи врятують їх із злиденного положення.

Розчаровання цих мас у наслідок того, що комуністи не пішли в бій, було наслідком величезної помилки німецької компартії. Зрада "лівих" соціалістів — головна причина жовтневої поразки. Але ця зрада визначила поворотний пункт у політиці компартії.

УТИСКИ КОМПАРТІ НІМЕЧЧИНИ.

В зв'язку з передвборчою кампанією почалося переслідування компартії. Скрізь у країні переводять труси в комуністичних послів. Після арешту Гелейна заарештовано послів Епштайна в Бремені і Масдовського в Штутгарті.

Буржуазна преса закликє прокуратуру й поліцейську владу заарештувати всіх комуністичних послів. Прокуратура видала наказ заарештувати всіх членів П. К. компартії і видатних комуністичних послів, обвинувачуючи їх у державній зраді та порушенні законів про пресу в зв'язку з жовтневими подіями. Кружляють чутки, що влада має намір заарештувати всіх членів комуністичної фракції в зв'язку з викриттям нелегального бюра для виготовлення пашпортів, в якому комуністичні послі ніби то допомагали. Комуністична преса відзначає, що основним мотивом заходів поліції є намагання стати на перешкоді проводирам компартії проводити агітацію протямом виборчої кампанії. Трох комуністичних послів, обраних на попередніх виборах у травні, Пфайфера, Ліндау та Урбанса було заарештовано безпосередньо перед скликанням райкстагу й вони перебувають під арештом і досі.

ЗВОДЯТЬ БОРТЬБУ ПРОТИ ФАШІЗМУ.

По цілій Італії локотилася знову хвиля революційних заворушень. Приводом до них послужили нові злочини фашистів, а особливо пострілення фашистською міліцією в Римі дванайцятьох бунших журналістів, що брали участь в святкуванні дньзамірення 4 листопада. Один з пострілених помер. Демонстрацію в день замірення устроїла ліберальна організація Італія Лібера, що стоїть в опозиції до фашизму. Фашисти помстилися на ній за те, що вона заклікала робітників не брати участі в фашистському святкуванні дня їхнього походу на Рим два роки тому назад. Фашистські послі Вільо, Тонціо і Сан Себастьяно зрезигнували з парламенту після візиту в Муссоліні, під час якого вони намовляли його покінчити з диктатурою.

ЗАЛІЗНИЧНИКИ НЕ ВИЗНАЮТЬ СТАРИХ УГОД.

Професійні об'єднання залізничників Німеччини ухвалили 1-го листопада порвати всі тарифні угоди, з урядом і виставити нові вимоги міжнародному залізничному товариству, що заснувалося згідно з пляном Доса. Професійні організації дивляться на це товариство, як на приватну організацію, через що ухвалено не поступатися нічим в своїх вимогах. Складення нової тарифної угоди ґрунтується на вимогах — значно підвищити заробітну платню. Вважають, що товариство навряд чи задовольнить всі вимоги залізничників, а тоді страйк стане неминучим.

Робітничі організації, а головню Комуністична Партія, з певним зав'язанням організують робітників для збройної боротьби проти фашизму. В провінції Парма проголошено стан облоги. Воєне положення пригтовляється в Бренті, Мілані, Туріні, Вероні і Трієсті. Фашисти намагаються збройною силою здавити нові революційні вибухи.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті".

В КРАЇНІ НЕВОЛІ І СЛІЗ.

ВІДЗВА ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ МІЖНАРОДНОГО ОРГАНІЗАЦІЇ ДОПОМОГИ РЕВОЛЮЦІОНЕРАМ ДО ТРУДЯЩИХ С.Р.С.Р. — ВІДЗВА КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ ПОЛЬЩІ ДО ТРУДЯЩИХ РАДЯНСЬКИХ РЕСПУБЛІК. — ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ КОМУНІСТИЧНОЇ ФРАКЦІЇ В СОЙМІ. — ЗМУЩЕННЯ НАД НАЦІОНАЛЬНИМИ МЕНШОСТЯМИ ПРИБРАЛИ ЖАХЛИВІ РОЗМІРИ. — СМЕРТНІ ПРИСУДИ СЕЛЯНАМ. — РОЗСТРІЛЮЮТЬ БЕЗ СЛІДСТВА І СУДУ.

ВІДЗВА ВИКОНКОМУ МОДРУ.

Уряд панської Польщі неухильно продовжує свою політику жорстокого придушення революційної робітничої класи. Польський пролетаріат в особі своєї комуністичної партії, звернувся до світової робітничої класи з протестом проти звірств польського уряду.

Польська компартія організувала спеціальну кампанію з цього приводу. Кампанія, що почалася 18 жовтня, триватиме до 28 жовтня. Це, тим більше своєчасно, що керуюча класа в Польщі старанно та штурно ховає неописані страждання трудящих Польщі від усього людства. Сумні сторінки сучасної польської дійсности сховані серед кам'яних стін в'язниці та в підземеллях. Святий обовязок нашої організації, обовязок всього свідомого пролетаріату та селянства, приєднатися до цієї кампанії та викрити все шахрайство, всю брехливість керівників панської Польщі, одягнених у тогу "демократії" та "волі".

Обовязок кожного члена Морд'у, обовязок трудящих Радянської країни — протестувати проти середньовічної інквізиції польського уряду.

Ми приєдуємо свій голос до голосу польського пролетаріату та вимагаємо звільнення наших братів, уязнених у в'язниціх польською буржуазією.

ВІДЗВА КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ ПОЛЬЩІ.

Дорогі Товариші! Минуло всього лише кілька тижнів, як ви почули голос протесту проти білого терору в Польщі. Протест підписаний відомими громадянськими та робітничими діячами, що не вагалися виступити публічно й поставити на карту свою волю та життя.

За цих кілька тижнів білий терор пануючої класи та її уряду набрав таких розмірів, яких

робітничий рух у Польщі не переживав навіть за найгірших часів царської реакції.

Шість тисяч в'язнів.

Уже не одиницями, а сотнями кидають у підземелля в'язниць робітників і селян, трудюву інтелігенцію та учнів. Недавно тому поліція напала на спокійне зібрання профспілки і заарештувала в спілці чинабів більш 150 осіб, а в спілці текстиляників роздобути 100 осіб. Коло сотні недовітків юнаків кинуті за останній тиждень за грати. У Польщі всі в'язниці переповнені політичними в'язнями. У Горішньому Шлезку та Домбровському басейні вчинено масові арешти робітників, що послили боротися за збереження 8-годинного робочого дня. Заарештовано робітничі комітети акцій. Та сама участь спіткала польських селян, що протестували проти насильств з боку старостів.

ЗАПИТАННЯ КОМФРАКЦІЇ В СОЙМІ.

Комуністична фракція сойму внесла кілька запитань, серед яких звертає на себе увагу запитання з приводу фактичного заведення в українських та білоруських областях військового стану.

В інтерпеляції зазначається, що на "кресах" проводяться невинна боротьба українського та білоруського населення, що прагне до об'єднання з сусідніми Радянськими Республіками.

"Ніколи ще, — говориться в деклярації, — кривава пімста завоєвників не набрала таких розмірів, як пімста правлячих клас Польщі. Поліція і армія завели на окраїнах військоий стан. Всюди лютують польові суди. Поліція хапає неповинних людей і розстрілює їх, як бандітів".

СМЕРТНІ ПРИСУДИ.

Дня 22 жовтня окупційний суд у м. Рівному засудив на смертну кару 4-ох українських селян, що їх обвинувачено в тому, ніби вони вчинили напад на маєток Остроголана. Арештовані селяне належать до числа тих, що їх поліція арештує зараз цілими гуртами, за їхню, ніби-то, участь у "бандитських" наскоках.

Поліція лютує навіть проти робітничих культурно-освітніх організацій. Закрито найпопулярніший серед робітничих мас Варшави "Народний університет", закрито робітничий клуб "Паротягобудівельник", закрито робітничі курси в місті Стрию, придушено без винятку всю незалежну робітничу пресу.

Польські суди працюють безупинно. Перед тим, як стати перед судовими опришками, в'язні перебувають довгі роки у досудному уязненні. Навіть у Варшаві, де влада вважає на громадську опінію заходу та намагається зберегти форму "демократії" — навіть тут дер-